

گزارش تحلیلی «ایران» از تلاش رسانه‌های معاند برای زمین گیر کردن برخی برندهای تولید داخل

تیشه بیگانگان به ریشه امنیت غذایی

رسانه‌های معاند در تلاشند تا با فضاسازی و شیطنت رسانه‌ای، تولید برندهای معروف داخلی را متوقف کنند، کارشناسان می‌گویند این روند آنها بدون شک در ماه‌های آینده نیز ادامه خواهد داشت

امین محمودی
غیردکتر

مواد غذایی و تغذیه یکی از ابعاد اساسی زندگی، سلامت و همچنین رفاه جامعه است. امنیت غذایی از معیارهای توسعه انسانی بوده و دستیابی به آن از اهداف اصلی هر کشور به شمار می‌رود، موجود بودن و عرضه غذا به میزان مناسب و با کیفیت بالا، سهولت دسترسی و قدرت خرید از ارکان امنیت غذایی به شمار می‌رود.

امنیت غذایی یعنی دسترسی فیزیکی و اقتصادی تمام افراد در تمام اوقات به غذای مناسب، ایمن و مغذی برای زندگی فعال و سالم که مورد پسند و تعلق آن‌هاست. امروزه امنیت غذایی در سراسر جهان تحت تأثیر عوامل مختلفی همچون محدودیت زمین‌های کشاورزی، کاهش بارندگی، قیمت بالای انرژی، افت سرمایه‌گذاری در زمینه تحقیقات کشاورزی و افزایش ضایعات غذایی تهدید می‌شود.

با این حال در کشورمان امنیت غذایی طی این سال‌ها چالش دیگری یعنی شایعه پراکنی رسانه‌های غربی نیز رویه رو بوده به طوری که طی دو دهه اخیر کشورمان از این لحاظ آسیب‌های فراوانی را به خود دیده است.

با توجه به حمایت‌های رهبر معظم انقلاب از کشاورزی، این بخش توانسته از میزان وابستگی خود به واردات بکاهد و در بسیاری از محصولات کشاورزی نیز به خودکفایی برسد. به طوری که کشورمان طی سال‌های اخیر مشکلی از لحاظ تأمین امنیت غذایی نداشته و این بخش از تمام چالش‌های موجود سربلند بیرون آمده است، در این گزارش قصد داریم به برخی از خرابکاری‌های غربی‌ها در صنعت مواد غذایی و شایعه‌پراکنی رسانه‌های وابسته به آنها برای تخریب این صنعت ایران و ضدتخریب بپردازیم.

■ طرح دوگانه غلط آب و غذا یا آب و جمعیت

کشورهای غربی با طرح شبهه‌اتی به صورت دوگانه‌های غلط، به دنبال مشغول کردن ذهن مردم و مسئولان در چهارچوبی هستند که هر دو سوی

آن در راستای اهداف آنان و به ضرر کشور باشد. در حوزه امنیت غذایی عباراتی نظیر «آب یا غذا»، «صنعت یا کشاورزی» و «جمعیت و آب» از این دست دوگانه‌های باطل است که معمولاً ذهن را به سمت طرفداری از یک سمت و مخالفت از سمت دیگر ترغیب می‌کند. باطل بودن این دوگانه‌ها وقتی عیان می‌شود که یک مسیر روشن، بتواند پاسخی از جنس «هر دو» یا «هیچ‌کدام» به آن نسبت داده و آن را عملاً به اثبات برساند.

دوگانه آب و غذا می‌گوید ایران آب کافی ندارد و کشور یا باید سیاست‌های تولید غذا و محصولات کشاورزی مورد نیاز داخل را دنبال کند و لاجرم به دنبال آن تبعات کمبود آب و خشکی را هم بپذیرد، یا اینکه کشاورزی را به منظور حفظ و بقای آب برای نسل‌های آینده تعطیل و قبول کند که غذای مردم باید تا جای ممکن از خارج وارد شود. هدف از طرح این دوگانه سوق دادن کشور به سمت وابستگی در تأمین غذای اساسی جامعه، پذیرش اعمال سیاست‌های کنترل جمعیت و جلوگیری از تحقیق، توسعه و نوآوری در کشاورزی و آب است. برای جا افتادن هرچه بیشتر دوگانه‌ها در باور یک جامعه، فضاسازی رسانه‌ای نقش مهمی ایفا می‌کند. القانات همه‌جانبه چند سال اخیر مبنی بر بروز بحران در کشور بر اثر کمبود آب، احتمال مهاجرت‌های گسترده و خشکی کامل و قریب‌الوقوع کشور، در حقیقت ابزاری است که ریشه‌دوانی و پذیرش دوگانه یادشده را در اذهان مردم و مسئولان تسهیل می‌کند. اثرگذاری این دوگانه باطل در کشور چنان قوی بوده که برخی در داخل نیز با بحران‌سازی دشمنان همنا شده‌اند. امروزه کلیدواژه «بحران آب» و تکرار مداوم آن به امری رایج در فضای عمومی کشور و حتی از سوی برخی از مسئولان تبدیل شده است.

این در حالی است که آمارهای وزارت نیرو حاکی از آن است که از ۱۰۰ درصد میزان بارندگی کشور طی سالیان اخیر، ۷۰ درصد آن تبخیر شده و از کشور خارج می‌شود. بنابراین می‌توان گفت در چهارچوبی هستند که هر دو سوی

میلیون ایرانی از ۳۰ درصد باقی‌مانده آب کشور تأمین می‌شود.

کشورهای دیگر طی ۲ قرن اخیر با توسعه عملیات آبخیزداری توانسته‌اند تا حدود زیادی از تبخیر منابع آبی خود جلوگیری کنند. آبخیزداری به زبان ساده به تمام عملیات‌هایی گفته می‌شود که می‌تواند آب ناشی از بارندگی در مبدأ بارش را به زیر زمین نفوذ بدهد.

با این حال این امر در کشورمان طی ۱۰ سال اخیر نزد مسئولان امری جدی تلقی شده به طوری که طی سال‌های اخیر با حمایت‌های رهبر معظم انقلاب و اختصاص بودجه از صندوق توسعه ملی آبخیزداری این مهم صورت گرفته است.

به همین دلیل حتی اگر طی سال‌های آینده بتوانیم ۳۰ درصد دیگر از آب‌های ناشی از بارندگی را در کشورمان حفظ کرده یا مانع تبخیر آنها شویم، می‌توانیم آب شرب جمعیت بیشتری را تأمین کنیم و کشاورزی و صنعت کشورمان را نیز توسعه دهیم. **■ گزارش دروغ ناسابعد از سخنرانی رهبر معظم انقلاب** نوروز سال جاری بود که رهبر معظم انقلاب بخش زیادی از فرمایشات

خود را به حمایت از بخش کشاورزی و ظرفیت بالای این بخش برای رسیدن به خودکفایی در تولید محصولات اساسی و کاهش وابستگی به واردات اختصاص دادند.

است: «مسأله کشاورزی مهم است، مسأله دامداری بسیار مهم است و کشور در محصولات پایه غذایی بایستی سکونت کامل و نه تنها نمی‌توان بخش کشاورزی را توسعه داد بلکه دیگر امکان زندگی نیز در آن فراهم نیست. طبیعتاً این همه شایعه‌پراکنی در نزد این رسانه با هدف ضربه زدن به امنیت غذایی کشور صورت گرفته تا کشورمان به سمت توسعه تولید برسیم، و می‌توان این کار را کرد. کشور بزرگ است، زمینه‌های زیادی هست، ما دشت‌های حاصلخیز زیادی داریم، بخش کشاورزی ما مناسفانه جزو وابسته‌ترین بخش‌های کشور به واردات است؛ جزو وابسته‌ترین بخش‌های کشور به واردات بخش کشاورزی است؛ و بیش از حد [هم] هست؛ که این حتماً بایستی تعدیل بشود و البته مبارزه با این وابستگی هم خیلی کار سختی است؛ چون عده‌ای از این واردات مواد کشاورزی از خارج، منافع بسیار بزرگی

تولید داخلی

دارند؛ می‌ایستند.»

به همین دلیل وزارت جهاد کشاورزی قیمت خرید تضمینی گندم و کلزا را در کشور افزایش و حمایت خود را از تولید دیگر کالاها اساسی بیشتر کرد اما بلافاصله موجی در رسانه‌های بیگانه راه افتاد که طبق نقشه‌های ناسا، ایران به دلیل افزایش دمای هوا خشکسالی تا سال ۲۰۵۰ غیرقابل سکونت است و نه تنها نمی‌توان بخش کشاورزی را توسعه داد بلکه دیگر امکان زندگی نیز در آن فراهم نیست.

صادرات این همه شایعه‌پراکنی شامل لفلل دلمه، کیوی و سیب زمینی به دیگر کشورها به سوزه اول رسانه‌های فارسی زبان داخلی و خارجی تبدیل شد و هر رسانه‌ای از ظن خود عاملی را به عنوان دلیل اصلی مرجوعیت این کلاهای صادراتی عنوان می‌کرد ولی آنچه پیدا بود کلیدواژه آلوده بودن محصولات کشاورزی صادراتی ایران در فضای مجازی پررنگ شد.

■ کیکی‌های آلوده به قرص اواخر پاییز سال ۹۸ بود که ماجرای کیکی‌های آلوده و دیگر صنایع غذایی آلوده به تیترا اول رسانه‌ها تبدیل شد که موجی از نگرانی را در بین خانوارها ایجاد کرد.

این امر زمانی صورت گرفت که در سال قبل از آن (۱۳۹۷) صادرات صنایع غذایی کشورمان به ۵/۵ میلیارد دلار رسیده بود و تولیدات داخلی سهم بالایی در بازار کشورهای منطقه داشت،

از طرف دیگر ایران در اوج تحریم‌ها قرار داشت به همین دلیل ارزآوری بالای این صنعت دشمنان را آشفته کرده بود. از بیش از ۱۳ هزار کارگاه صنعتی با ده نفر کارگر و بیشتر در کشور در سال ۹۸، صنایع غذایی با بیش از ۲ هزار و ۵۰۰ کارگاه تولیدی، بزرگ‌ترین صنعت کشور از لحاظ تعداد، ارزش افزوده و میزان اشتغالزایی محسوب می‌شد.

صنایع غذایی دارای ویژگی‌های متمایز در اقتصاد ایران است به طوری که این بخش کاملاً در اختیار بخش خصوصی است و وابستگی به واردات ندارد و کاملاً خودکفاست، از طرف دیگر صادرات آن طی سال‌های گذشته با رشد خوبی همراه بوده و ارزآوری بالایی برای کشور به همراه داشته است.

نحوه کار گذاشتن قرص‌ها در کیکی‌ها نشان می‌دهد عواملان این کار، قطعاً به دنبال تشویش اذهان عمومی نسبت به کیفیت و سلامت محصولات غذایی تولید داخل بوده‌اند. چراکه محمدرضا مرتضوی رئیس کانون انجمن‌های صنایع غذایی ایران در این باره گفته بود اگر هدف از جاسازی قرص در کیکی‌ها مسومیت و آسیب زدن به مصرف‌کنندگان بود، می‌توانستند با دسترسی به خمیر یک، قرص را به صورت مایع در کیکی، مخلوط و آن را مسوم کنند.

■ بازی رسانه‌ای با مرجوع شدن لفلل دلمه، کیوی و سیب زمینی سال گذشته بود که ممنوعیت صادرات محصولات کشاورزی ایران شامل لفلل دلمه، کیوی و سیب زمینی به دیگر کشورها به سوزه اول رسانه‌های فارسی زبان داخلی و خارجی تبدیل شد و هر رسانه‌ای از ظن خود عاملی را به عنوان دلیل اصلی مرجوعیت این کلاهای صادراتی عنوان می‌کرد ولی آنچه پیدا بود کلیدواژه آلوده بودن محصولات کشاورزی صادراتی ایران در فضای مجازی پررنگ شد.

همین سبب شده که نگرانی‌ها نزد مردم باعث استفاده از این محصولات به اوج خود برسد. به طوری که مردم می‌گویند وقتی محصولات صادراتی با بهترین کیفیت مقادیر زیادی آفت کش در آنها پیدا می‌شود

پس تکلیف محصولات داخلی که کیفیت کمتری دارند چه می‌شود. این در حالی است که مرجوع شدن کلاهای کشاورزی در سراسر جهان امری طبیعی است و هر کشوری پروتکل‌های بهداشتی خاصی برای واردات این کالاها دارد که با تغییر پروتکل‌های بهداشتی و استفاده از سموم مورد تأیید کشورهای واردکننده این محصولات کشاورزی، هم اکنون صادرات این سه قلم به کشورهای روسیه، هندوستان و ازبکستان در حال انجام است.

■ بیوتورویسم در صنعت تولید ماهی قزل‌آلا

تهدید امنیت غذایی کشور به نحای مختلف از جمله بیوتورویسم در ایران سابقه زیادی داشته است، به طوری که در دهه هشتاد با واردات گونه‌های بی کیفیت بچه ماهی قزل‌آلا و نابودی مزارع آبزی پروری کشورمان، ایران جایگاه اول تولید و صادرات قزل‌آلا را از دست داد. در همین خصوص باقر باقری الموتی، فعال بازار و پرورش‌دهنده ماهیان سردآبی در گفت‌وگو با «ایران» اظهار کرد: مسأله «بیوتورویسم» در حوزه ماهی قزل‌آلا بسیار واضح بوده و بر کسی پوشیده نیست؛ چراکه کشورمان تا سال ۱۳۹۰ بزرگترین تولیدکننده ماهیان سردآبی جهان خصوص در آب‌های شیرین بود، به همین دلیل بسیاری از کشورهای جهان بویژه آمریکا و اروپا که چشم دیدن سرعت رشد ایران را نداشتند، به فکر نابودی تولیدکنندگان داخلی این صنعت افتادند.

این فعال شیلاتی یادآور می‌شود: در سال ۸۳ به دلیل افزایش همخونی ماهیان قزل‌آلای داخلی از سرعت رشد آنها کاسته شد به همین دلیل سازمان شیلات جهت اصلاح‌نژاد این ماهی به واردات تخم چشم زده قزل‌آلا از کشورهای اروپایی مبادرت ورزید که این امر منجر به شیوع بیماری‌های مختلف در استخرها شد.

باقری الموتی تصریح کرد: با انتقال این بیماری وارداتی و ویروسی در عرض ۴۸ ساعت تلفات زیادی صورت می‌گیرد و مزارع تولید و پروراز قزل‌آلا مجبور به ورشکستگی و نابودی کامل

هستند به طوری که هم اکنون ۷۰ درصد مزارع چنین وضعیتی دارند.

وی افزود: به همین دلیل طی سال‌های گذشته واردات تخم چشم زده با افزایش زیادی رویه رو بوده، این در حالی است که تخم چشم زده ایرانی تنها ۱۰ درصد تلفات دارد اما نمونه خارجی آن از هر سه قطعه یک قطعه باقی می‌ماند. (۳۳ درصد)

از طرف دیگر روح‌الله فرهی، یکی از تولیدکنندگان بزرگ ماهی قزل‌آلا به «ایران» می‌گوید: هدف اصلی بیوتورویسم در صنعت قزل‌آلا کنترل مدیریت تولید داخل کشور است تا امنیت زیستی و غذایی به هم خورده و صادرات نابود شود، به همین دلیل بسیاری از بیماری‌ها از طریق تخم چشم زده وارداتی از سال ۸۳ به کشورمان رخنه کرد.

■ شرکت‌بنیاتی معروف، قریبانی آخر؟ دو هفته پیش بود که در پی ناآرامی‌ها و اغتشاشات، دشمن تلاش کرد تا بار دیگر امنیت غذایی کشور را نشانه بگیرد که برای این امر جابجایی نیروهای ضدشورش برای سرکوبی اعتراضات توسط خودروهای یک شرکت لبنی معروف را دستاویز کردند. این شرکت لبنیاتی بیش از ۳۰ هزار نیرو دارد و بخشی زیادی از بازار لبنیات بیستنی کشور را در اختیار دارد به همین دلیل دشمن قصد داشت با تخریب برند آن زمینه‌سازی بیکاری این تعداد نیرو و کاهش امنیت غذایی را فراهم کند.

■ دشمن به ضربه زدن به امنیت غذایی ادامه می‌دهد

خرابکاری در بازار مرغ مادر و تلاش دشمن برای عدم تولید مرغ آرین بابل و شایعه پراکنی و تشویق به جوجه کشی برای کاهش تولید مرغ در کشورمان از دیگر نمونه‌های ضربه زدن به امنیت غذایی کشورمان بوده است.

به نظر می‌رسد دشمنان بخصوص کشورهای غربی به شایعه‌پراکنی و ضربه زدن به امنیت غذایی کشورمان در سال‌های آینده نیز ادامه می‌دهند تا این صنعت ضد تحریم و ارزآور کشورمان را با مشکلات زیادی رویه رو کنند.

است. همچنین کمترین میزان تغییر وضع فعالیت در نقاط شهری و روستایی، مربوط به تغییر وضعیت مقادیر به ترتیب در مردان برابر ۹۳،۶، ۰،۴ و در زنان ۹۹،۰، ۰،۱ و درصد است.

■ پیشتازی بخش خدمات

در تابستان ۱۴۰۰، از شاغلان مشترک در فصل تابستان ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱، ۱۶،۵ درصد در بخش کشاورزی، ۳۳،۹ درصد در بخش صنعت و ۴۹،۶ درصد در بخش خدمات مشغول به فعالیت بوده‌اند. این مقادیر برای بخش‌های عمده فعالیت اقتصادی در تابستان ۱۴۰۱ به ترتیب برابر ۱۶،۱، ۳۲،۳، ۳۶،۴، ۳۷،۰، ۵۹،۹ درصد شاغل، بیکار و غیرفعال بوده است. این مقادیر برای وضعیت روستایی در تابستان ۱۴۰۰ به ترتیب برابر ۴۰،۹، ۴۰،۲، ۵۶،۴ درصد و در تابستان ۱۴۰۱ برابر ۴۰،۴، ۲۶،۰ و ۵۷،۰ درصد بوده است.

با توجه به مقادیر (جدول ۲) جمعیت غیرفعال نقاط شهری و روستایی به ترتیب با مقادیر ۹،۹۱ و ۸۹،۸ درصد از تابستان ۱۴۰۰ به تابستان ۱۴۰۱ تغییرات در وضع فعالیت بعدی می‌تواند از وضع فعالیت شاغل به بیکار با میزان ۲،۹ درصد است. برای جمعیت ۱۴ ساله در تابستان ۱۴۰۰ که در تابستان ۱۴۰۱ جمعیت در سن کار اضافه شده‌اند سطری جداگانه در نظر گرفته شده است. با توجه به اینکه اکثر جمعیت در این سن را دانش‌آموزان تشکیل می‌دهند، همان طور که انتظار می‌رود از ۹۶،۱ درصد از این جمعیت

۴۹،۷ درصد به غیرفعال تبدیل وضع فعالیت داشته‌اند. بیشترین درصد جابه‌جایی در وضع فعالیت با میزان ۳۷،۵ درصد، مربوط به وضع فعالیت بیکار به شاغل از تابستان ۱۴۰۰ به تابستان ۱۴۰۱ است. در مردان تغییر وضع فعالیت از بیکار به شاغل با مقدار ۴۹،۴ درصد و در زنان تغییر وضع فعالیت از بیکار به غیرفعال با مقدار ۴۹،۵ درصد بیشترین درصد تغییرات در وضع فعالیت است. بنابراین همان‌طور که انتظار می‌رود بیشترین تغییرات در وضع فعالیت مربوط به بیکاران است و بیکاری بی‌ثبات‌ترین وضع فعالیت است.

■ کمترین تغییر در اشتغال زنان

کمترین میزان انتقال در وضع فعالیت مربوط به انتقال از وضع فعالیت غیرفعال به بیکار با میزان ۱،۸ درصد است. در زنان نیز کمترین مقدار تغییر در وضع فعالیت مربوط به فعالیت غیرفعال به بیکار با میزان ۱،۲ درصد است. ولی در مردان کمترین میزان تغییر در وضع فعالیت مربوط به انتقال از وضع فعالیت شاغل به بیکار با میزان ۲،۹ درصد است.

برای جمعیت ۱۴ ساله در تابستان ۱۴۰۰ که در تابستان ۱۴۰۱ جمعیت در سن کار اضافه شده‌اند سطری جداگانه در نظر گرفته شده است. با توجه به اینکه اکثر جمعیت در این سن را دانش‌آموزان تشکیل می‌دهند، همان طور که انتظار می‌رود از ۹۶،۱ درصد از این جمعیت

بررسی خواهد کرد. در تحلیل حاضر آمارهای جریان بر حسب جنسیت، مناطق جغرافیایی، وضع فعالیت اقتصادی و پیشی، وضع فعالیت اقتصادی، بخش و اشتغال رسمی و غیررسمی ارائه شده است.

■ جزئیات آمارهای جریان نیروی کار

یکی از متداول‌ترین رویکردها برای بررسی آمارهای جریان، ساخت ماتریس انتقال (جدول ۱) است. به کمک ماتریس انتقال می‌توان افراد را به دو قسمت تقسیم کرد. افرادی که در دو فصل تغییر وضعیت داده‌اند و افرادی که در دو فصل، وضع فعالیت یکسان داشته‌اند. افرادی که در دو فصل تغییر وضعیت داده‌اند، جابه‌جایی نیروی کار را تشکیل می‌دهند؛ و معیار سنجش میزان جابه‌جایی نیروی کار، درصد تعداد این افراد نسبت به کل جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر است و معیار سنجش میزان پایداری نیروی کار، مکمل میزان جابه‌جایی یعنی یک منهای میزان جابه‌جایی است که عبارت است از درصد افرادی که در دو فصل وضع فعالیت یکسان داشته‌اند. در تحلیل صورت گرفته مقادیر (جدول ۱) با استفاده از وزن‌های فصل دوم برای نمونه‌های مشترک برآورد شده است.

■ کاهش جمعیت بیکار در تابستان ۱۴۰۱

در تابستان ۱۴۰۰، از جمعیت در سن کار مشترک در فصل تابستان

جدول ۱ – آمار جریان برای جمعیت ۱۵ سال و بیشتر بر حسب وضع فعالیت و جنس از تابستان ۱۴۰۰ به تابستان ۱۴۰۱ (درصد)				
شرح	تابستان ۱۴۰۱			
	شاغل	بیکار	غیرفعال	جمع
مرد وزن				
شاغل	۸۵۶	۲،۹	۱۱۵	۱۰۰
بیکار	۳۷،۵	۲۴،۰	۲۸،۵	۱۰۰
غیرفعال	۶،۸	۱،۸	۹۱،۴	۱۰۰
جمعیت ۱۴ساله	۳،۶	۰،۳	۹۶،۱	۱۰۰
مرد				
شاغل	۹۰،۰	۲،۹	۷،۱	۱۰۰
بیکار	۴۹،۴	۲۲،۳	۱۸،۲	۱۰۰
غیرفعال	۱۵،۱	۳،۶	۸۱،۳	۱۰۰
جمعیت ۱۴ساله	۶،۰	۰،۴	۹۳،۶	۱۰۰
زن				
شاغل	۶۱،۸	۲،۷	۳۵،۵	۱۰۰
بیکار	۱۳،۰	۳۷،۳	۴۱،۷	۱۰۰
غیرفعال	۳،۸	۱،۲	۹۵،۱	۱۰۰
جمعیت ۱۴ساله	۰،۹	۰،۱	۹۹،۰	۱۰۰

جدول ۲ – آمار جریان برای جمعیت ۱۵ سال و بیشتر بر حسب وضع فعالیت و مناطق جغرافیایی از تابستان ۱۴۰۰ به تابستان ۱۴۰۱ (درصد)				
شرح	تابستان ۱۴۰۱			
	شاغل	بیکار	غیرفعال	جمع
شهری				
شاغل	۸۶،۲	۳،۰	۱۰،۶	۱۰۰،۰
بیکار	۳۵،۹	۳۴،۱	۳۰،۱	۱۰۰،۰
غیرفعال	۶،۲	۲،۰	۹۱،۹	۱۰۰،۰
جمعیت ۱۴ساله	۲،۲	۰،۳	۹۷،۳	۱۰۰،۰
روستایی				
شاغل	۸۳،۳	۲،۷	۱۴،۱	۱۰۰،۰
بیکار	۴۵،۹	۳۲،۴	۲۰،۷	۱۰۰،۰
غیرفعال	۹،۰	۱،۲	۹۰،۸	۱۰۰،۰
جمعیت ۱۴ساله	۶،۹	۰،۲	۹۲،۹	۱۰۰،۰